

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขต
เทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่

HOUSEHOLD BEHAVIOR ON SOLID WASTE MANAGEMENT IN
SUNPONG MUNICIPALITY, MAERIM DISTRICT,
CHIANGMAI PROVINCE

ผู้วิจัย

กัลยาณี อุปราสิทธิ์¹

อาจารย์ที่ปรึกษา

ณรงค์ ณ เชียงใหม่²

วันทนีย์ ชวพงศ์³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครัวเรือนที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่อริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 366 ครัวเรือน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า T-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

พฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมของครัวเรือน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าพฤติกรรมด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ต่ออยู่ระดับปานกลาง และพฤติกรรมด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี

¹ นักศึกษา หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

² รองศาสตราจารย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

³ อาจารย์ ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของครัวเรือน พบว่า เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการนำไปใช้ต่อ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ขยะมูลฝอย พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย

ABSTRACT

This research aims to study the household behavior on solid waste management in Sunpong municipality, Maerim District, Chiangmai Province. The factors that affected the management in household waste. The sample used in this study is households in Maerim District, Chiangmai Province, 366 households. Questionnaire was used in this study. Data were analyzed by a computer program. To find the average percentage, standard deviation, T-test, one-way analysis of variance.

The overall waste management behavior of households found that the behavior of household solid waste management was good in considering of each aspects, the behavior in reduce wasting was moderate behavior toward. The adoption in a moderate level and behavior of sorting waste was good in a level.

Factors that affected the behavior of solid waste management in overall aspects were gender, age, income per month. The information received about waste management, The knowledge about the different waste management, the behavior of household solid waste management in reducing waste, the adaptation in using and the separation of waste was statistically significant different at the 0.05 level.

KEYWORDS : Solid waste, Household behavior on solid waste management

บทนำ

ปัจจุบันวิทยาการเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ควบคู่ไปกับการขยายตัวของเมืองที่เจริญเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ จำนวนประชากร ก็มากขึ้นตามลำดับ อัตราความต้องการอุปโภคบริโภคก็เพิ่มมากขึ้น กระบวนการผลิตก็มากขึ้น เมื่อมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น ทรัพยากรที่มีอยู่ก็ถูกนำมาใช้อย่างสิ้นเปลือง เกิดสิ่งเหลือจากกระบวนการอุปโภค บริโภค และกระบวนการผลิต ได้แก่ เศษเหล็ก พลาสติก ขยะอิเล็กทรอนิกส์ สิ่งปฏิกูล สารพิษ สิ่งปฏิกูล ขยะมูลฝอย เป็นต้น ซึ่งของเสียหรือขยะมูลฝอยเหล่านี้ ส่วนหนึ่งจะย่อยสลายเองได้ เช่น เศษอาหาร ใบตอง สิ่งปฏิกูล แต่ส่วนใหญ่เป็นขยะมูลฝอยที่ไม่สามารถย่อยสลายเองได้ตามธรรมชาติ และยากต่อการทำลาย หากทำลายไม่ถูกวิธี หรือปล่อยทิ้งไว้ ก็จะก่อเกิดผลกระทบกับประชาชนและสิ่งแวดล้อมในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ มลภาวะ(Pollution) ทั้งมลภาวะทางอากาศที่มีกลิ่นเหม็น มลภาวะทางน้ำที่เกิดจากการทิ้งขยะมูลฝอยลงในแม่น้ำลำคลอง ก่อเกิดแหล่งเพาะพันธุ์สะสมเชื้อโรค (Breeding germs) และพาหะนำโรค ซึ่งเป็นแหล่งอาหารของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่เป็นพาหะเชื้อโรคมาสู่มนุษย์ได้ เช่น หนู แมลงวัน แมลงสาบ ทำให้เสี่ยงต่อการเป็นโรคต่าง ๆ ได้แก่ โรคระบบทางเดินอาหาร โรคระบบทางเดินหายใจ โรคจากการติดเชื้อโรคเลปโตสไปริส (Leptospirosis) หรือโรคฉี่หนู โรคภูมิแพ้ ฯลฯ

เทศบาลตำบลสันโป่ง มีเนื้อที่ประมาณ 21.60 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,497 ไร่ มีหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ จำนวน 11 หมู่บ้าน ประชากรในตำบลมีทั้งสิ้น 4,282 ครัวเรือน ประชากร จำนวน 9,984 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 463 คน /ตารางกิโลเมตร (เทศบาลตำบลสันโป่ง, 2557) จำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นรวมถึงการจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยเกิดขึ้นทั่วทั้งประเทศไทย รวมถึงเทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ก็เกิดปัญหานี้เช่นกัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ทางเทศบาล ได้จ้างเหมาเอกชนเก็บ ขนขยะมูลฝอยเพื่อนำไปกำจัดเฉลี่ยวันละ 4 ตัน และในช่วงเวลา 5 ปี ที่ผ่านมามีอัตราการเกิดขยะมูลฝอยต่อคนต่อวัน เพิ่มขึ้นจาก 0.18 กก./คน/วัน เป็น 0.40 กก./คน/วัน ทำให้ต้องเสียงบประมาณในการขนและกำจัดขยะสูงถึง 1,719,283.60 บาท/ปี (ข้อมูลจากเทศบาลตำบลสันโป่ง ปี 2557)

ปัญหาขยะมูลฝอยที่เทศบาลสันโป่งพบอยู่คือ ครัวเรือนส่วนใหญ่ไม่มีการคัดแยก ก่อนทิ้งให้ถูกวิธี โดยการทิ้งขยะมูลฝอยรวมใส่ถุงเดียวกันและพบว่า มีขยะมูลฝอยที่สามารถขายได้ ทั่วทั้งตำบลกับถุงขยะมูลฝอยของเทศบาล บางครัวเรือนก็ทิ้งลงในแม่น้ำ ส่วนใบหญ้า เศษหญ้า ครัวเรือนมีวิธีการจัดการโดยการเผา ทำให้การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ยัง ไม่มีประสิทธิภาพ และส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมโดยตรง ซึ่งเมื่อเทียบกับองค์ประกอบของขยะมูลฝอยของเทศบาลทั่วประเทศจะพบว่า ขยะมูลฝอยส่วนใหญ่เป็นเศษอาหารซึ่งสามารถกำจัดเองได้

จากสภาพปัญหาและเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนและปัจจัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมจัดการขยะ เมื่อทราบ ว่าครัวเรือนมีพฤติกรรมอย่างไรมีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมบ้าง อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการที่จะควบคุมพฤติกรรมของ ครัวเรือน และกำหนดมาตรการในการจัดการ ขยะมูลฝอยได้อย่างเหมาะสมและถูกต้องต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการ ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครัวเรือนในเขตเทศบาล ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 4,282 ครัวเรือน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการศึกษานี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือนที่มี บทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัว เรือน และสามารถให้ข้อมูลการจัดการขยะ มูลฝอยของครัวเรือนของผู้ที่อาศัยอยู่ในครัว เรือนนั้นและอาศัยอยู่ในครัวเรือนในเขตพื้นที่ ตำบลสันโป่ง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดย การสุ่มตัวอย่างครัวเรือน จำนวน 366 ครัวเรือน โดยคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ของ Taro Yamane และสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบ ชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) (อ้างอิงใน เกียรติสุตา ศรีสุข, 2552)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน การรับรู้ข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

3.2 ตัวแปรตาม พฤติกรรม

การจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน ได้แก่ พฤติกรรมด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย พฤติกรรมด้านการนำไปใช้ต่อและพฤติกรรม ด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

5. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็น แบบสอบถามจำนวน 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ความพึงพอใจการให้บริการของเทศบาลในการ จัดการขยะมูลฝอย

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

6.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาจะได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยได้ สอบถามข้อมูลจากตัวแทนครัวเรือนที่มีบทบาท หน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน และสามารถให้ข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย ของครัวเรือน จนครบตามจำนวนตัวอย่างที่ ต้องการ เมื่อครบตามจำนวนผู้ศึกษาได้ ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของ แบบสอบถามทันที

6.2 ระยะเวลาการเก็บข้อมูล ในการจัดเก็บข้อมูลครั้งนี้ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำมาลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลในการใช้สถิติในการวิจัย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)

สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการพรรณนาลักษณะกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ความถี่ และร้อยละ
2. พฤติกรรมของการจัดการขยะมูลฝอย วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติ ความถี่ ร้อยละ
3. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ T-test ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน โดยภาพรวมของครัวเรือนมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะมูลฝอย อยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านลดการเกิดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการนำกลับไปใช้ต่อ อยู่ในระดับปานกลาง พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของครัวเรือน ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการนำไปใช้ต่อ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยรวมของครัวเรือน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร (2554) ที่กล่าวถึงการจัดการขยะมูลฝอยตามหลัก 3R ด้าน Reduce (ลดการใช้) ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตัวเราเอง ในการใช้สินค้าและบริการต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น เช่น ขยะมูลฝอยที่จะเกิดขึ้น การใช้พลังงานในการผลิต ความสิ้นเปลืองในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งพวกเราทุกคนมีส่วนช่วยกันได้ โดยคิดก่อนซื้อสินค้า พิจารณาล้างน้ำนั้นมีความจำเป็นมากแค่ไหน หากจำเป็นต้องซื้อควรพิจารณาว่าหลังจากใช้สินค้านั้นแล้วบรรจุภัณฑ์ที่เหลือ สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำ หรือนำมาแปรรูปใช้ใหม่ได้และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พรรณนา แลสันกลาง (2555) โดยรวมมีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก ประชาชนเลือกขยะประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์เก็บไว้

ขาย หรือนำกลับมาใช้อีก ในด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอยประชาชนใช้ถุงพลาสติกใส่สิ่งของใบใหญ่เพียงใบเดียว มากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ เพ็ญนิดา ไชยสาธน์ (2555) กล่าวว่า ขยะหลายชนิดที่เรา “ทิ้ง” อาจเป็นวัตถุดิบในการผลิตสำหรับอีกคน เช่น เศษไม้จากการก่อสร้างสามารถนำมาทำเฟอร์นิเจอร์ได้ ถุงใส่เมล็ดกาแฟในร้านขายกาแฟสามารถนำมาทำกระเป๋าสีเหลืองสามารถทำเป็นรูป หรือแม้แต่การดัดแปลงของใช้ง่าย ๆ ในบ้าน เช่น การนำขวดโหลกาแฟมาล้างทำความสะอาด และใช้เป็นขวดโหลใส่ของ ขวดน้ำอัดลมที่ทำด้วยพลาสติก นำมาใส่น้ำดื่ม หรือนำไปใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพ กากน้ำตาล ถุงพลาสติก ก็ใช้หลาย ๆ ครั้งตามสภาพและความเหมาะสม โดยใช้การจัดการขยะ Reuse (การใช้ซ้ำ) เป็นการนำสิ่งของที่ใช้กันไปแล้ว แต่ยังสามารถใช้งานได้ มาใช้อีกให้คุ้มค่า บำรุงรักษาสິงของนั้น ๆ ให้มีอายุการใช้งานนาน หรืออาจนำไปให้ผู้อื่นใช้ต่อหรือบริจาคก็ได้

2. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมของครัวเรือน ครัวเรือน ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนด้านการลดการเกิดขยะมูลฝอย ด้านการนำไปใช้ต่อ และด้านการคัดแยกขยะมูลฝอยแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของจิตติพงษ์ กาทอง และदनัย ไทยดี (2552) พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และประเภทช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย โดยความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย และประเภทช่องทางในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย ได้แก่ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในทิศทางบวก และสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ เอกกรินทร์ กลิ่นหอม (2553) พบว่า ผู้ที่มีอายุ การศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน มีความรู้ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 1 ระดับของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยโดยภาพรวมของครัวเรือน

ระดับของพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
ดี	189	51.6
ปานกลาง	154	42.1
น้อย	23	6.3

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของครัวเรือน

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอย ของครัวเรือน	พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน						P- Value
	ดี		ปานกลาง		น้อย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ข้อมูลทั่วไป							
เพศ							
ชาย	68	18.6	58	15.8	15	4.1	0.024*
หญิง	121	33.1	96	26.2	8	2.2	
อายุ							
ต่ำกว่า 21 ปี	39	10.7	1	0.3	0	0.0	0.000*
21- 30 ปี	28	7.7	7	1.9	1	0.3	
31- 40 ปี	26	7.1	20	5.5	5	1.4	
41 – 50 ปี	34	9.3	29	7.9	10	2.7	
51- 60 ปี	45	12.3	49	13.4	3	0.8	
61 ปีขึ้นไป	17	4.6	48	13.1	4	1.1	
ระดับการศึกษา							
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	0.8	2	0.5	0	0.0	0.109*
ประถมศึกษา	90	24.6	76	20.8	12	3.3	
มัธยมศึกษา	42	11.5	51	13.9	9	2.5	
อนุปริญญา	12	3.3	9	2.5	1	0.3	
ปริญญาตรี	38	10.4	13	3.6	1	0.3	
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.1	3	0.8	0	0.0	

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของครัวเรือน (ต่อ)

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การจัดการขยะมูลฝอยของ ครัวเรือน	ระดับของพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ของครัวเรือน						P- Value
	ดี		ปานกลาง		น้อย		
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
รายได้							
ต่ำกว่า 5,000 บาท	93	25.4	22	6.0	5	1.4	0.000*
5,000 – 10,000 บาท	44	12.0	72	19.7	11	3.0	
10,001 – 15,000 บาท	26	7.1	37	10.1	5	1.4	
15,001 – 20,000 บาท	18	4.9	7	1.9	0	0.0	
มากกว่า 20,000 บาท	8	2.2	16	4.4	2	0.5	
ลักษณะที่อยู่อาศัยในชุมชน							
ชุมชน/หมู่บ้าน	186	50.8	149	40.7	23	6.3	0.880*
หมู่บ้านจัดสรร	2	0.5	3	0.8	0	0.0	
บ้านพักสวัสดิการ	1	0.3	1	0.3	0	0.0	
ห้องเช่า/หอพัก	0	0.0	1	0.3	0	0.0	
การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร							
ดี	186	50.8	147	40.2	19	5.2	0.000*
ปานกลาง	3	0.8	2	0.5	0	0.0	
น้อย	0	0.0	5	1.4	4	1.1	
ความรู้							
ดี	155	42.3	112	30.6	15	4.1	0.025*
ปานกลาง	33	9.0	37	10.1	6	1.6	
น้อย	1	0.3	5	1.4	2	0.5	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลสันโป่งเป็นงานสำคัญและมีผลกระทบต่อครัวเรือนและสิ่งแวดล้อมโดยรวม เทศบาลต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจในวิธีการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกต้อง การกำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีเผากลางแจ้งเป็นวิธีที่ผิดและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมาก ซึ่งผู้บริหารของเทศบาลตำบลสันโป่งต้องกำหนดเป็นนโยบายและกฎหมายท้องถิ่นให้ชัดเจน

ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติ

1. ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเรื่อง การลดการเกิดขยะมูลฝอย และเรื่องการนำขยะมูลฝอยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่ โดยใช้หลัก 3Rs (Reduce Reuse Recycle) พร้อมทั้งสร้างแรงจูงใจในการใช้ตะกร้าแทนการใช้ถุงพลาสติก

2. ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เสียงตามสายของเทศบาล และเสียงตามสายในหมู่บ้านเพื่อกระตุ้นให้ครัวเรือนตื่นตัวในการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น

3. เทศบาลตำบลสันโป่ง ควรจัดให้มีสถานที่ จุติรวบรวมขยะอันตรายเพื่อนำไปกำจัดให้ถูกหลักสุขาภิบาลต่อไป

4. จัดทำกิจกรรม / โครงการรณรงค์ขยะ ฝ่าป่าขยะรีไซเคิล ตลาดนัดซื้อขายของเก่า การส่งเสริมให้ใช้สินค้าที่ทำจากวัสดุรีไซเคิล

5. ควรใช้งบประมาณในการรณรงค์คัดแยกขยะมูลฝอยมากกว่าใช้ในการกำจัดขยะมูลฝอยเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยที่จะต้องนำไปกำจัด

6. จัดหาหน่วยกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมของครัวเรือน

7. จัดประกวดหมู่บ้านต้นแบบที่มีครัวเรือนจัดการขยะมูลฝอยได้ดี

8. ให้ครัวเรือนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและร่วมแก้ไขปัญหาในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- จิตติพงษ์ กาทอง และ ดนัย ไทยดี. (2552). พฤติกรรมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งโสภา อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก. (2555). พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแม่ปืม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. ม.ป.ท.
- เพ็ญนิดา ไชยสายัณห์. (2555). ความรู้ และพฤติกรรมการใช้ถุงพลาสติกของครอบครัวในจังหวัดนนทบุรี. ประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3.
- เอกรินทร์ กลิ่นหอม. (2553). การศึกษาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจันจว้า อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.